

ข้างสาร

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเป็นสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ธรรมะของเราคือต่อแหล่ ธรรมะในใจเราต่อแหล่ ต่อแหล่ ต่อแหล่ทั้งนั้นเลย

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแวววาว สะอาดบริสุทธิ์ ความสะอาดบริสุทธิ์
นั้นมีการกระทำมาด้วยความตรัสรู้เองโดยชอบ ความชอบธรรม ความชอบธรรมเป็นความสะอาด
บริสุทธิ์ถูกต้องชอบธรรม

ธรรมะของเราตัดจริต ต่อแหล่ คิดเอาเอง พูดข้างเดียว เอาชนะกิเลส เป็นธรรมะต่อแหล่
ของพญามาร

ฟังธรรมๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านะ จะเล็กจะน้อยไป

หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดถึงหลวงปู่มั่นใจ หลวงปู่มั่นเป็นพระอรหันต์ เก็บเล็กผสมน้อย
อาบัติเล็กอาบิติน้อยไม่ก้าวข้ามทั้งสิ้น นั่นคือพระอรหันต์ที่เป็นแบบอย่าง เป็นตัวอย่าง

ถ้าต่อแหล่ๆ มันพลิกมันแพลง มันปลิ้นมันปล้อน มันกะล่อน มันพลิกมันแพลงตลอดไป
แล้วมันพลิกมันแพลง มันพลิกมันแพลงโดยพญามาร แล้วโลกนี้มีแต่มาเป็นเจ้าวัฏจักร มารมัน
ครอบงำหัวใจ

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เห็นภัยในวัฏสงสารมาบวชเป็นพระ เวลาบวชเป็น
พระขึ้นมา นักปฏิบัติอยู่ได้มารทั้งนั้นนะ มารมันบีบบีบบีบไฟ ไม่รู้จักมาร

กำลังของมัน เห็นไหม กำลังของข้างสาร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า กิเลสอยู่ในหัวใจของสัตว์โลกเหมือนข้างสารที่ตกมัน

ข้างสารที่ตกมัน เห็นไหม คนเลี้ยงข้างเขารู้ของเขา ถ้ามันตกมัน เขาเห็นน้ำมันที่หุ้มมัน เขาจะผูกไว้ เขาจะมัดไว้กับต้นไม้ของเขา เขาจะไม่เข้าใกล้เขา คนเลี้ยงข้างเขารู้จักนิสัยของข้าง

เวลาสมัยโบราณรบทัพจับศึก กองทัพข้าง กองทัพม้า มันเป็นกำลังสำคัญของชาติ สิ่งที่มีกำลังของมัน มีกำลัง มันเป็นกองทัพ มันเป็นการรบทัพจับศึก มันเป็นการปกป้องชาติ ปกป้องแว่นแคว้น มันเป็นสิ่งสำคัญ มันเป็นสิ่งความมหัสจรรย์

แต่เขามีแม่ทัพ แม่ทัพข้าง แม่ทัพม้าของเขา เขาคุ่นชินกับสัตว์ของเขา เขาเลี้ยงดูของเขา ด้วยสติด้วยปัญญาของเขา เขาเอาข้างเอาม้ามาเป็นกำลังของชาติ กำลังที่ปกป้องแว่นแคว้นของเขา ปกป้องประเทศชาติของเขา เขาจะทำของเขาได้ เขาต้องมีสติมีปัญญา เขาต้องคุ้นเคยกับมัน เขาต้องรู้จักมัน

นี่ข้างสาร มันมีกำลังของมัน แต่เราใช้มันเป็นหรือเปล่า ถ้าเราใช้มันได้ มันก็เป็นประโยชน์กับเราไง

นี่ก็เหมือนกัน พญามาร พญามารในหัวใจของสัตว์โลกไง เวลาเราเหมือนข้างสารที่ตกมันอยู่ในท่ามกลางหัวใจ มารมันบีบปีศาจไฟ มันเท่าทันกับมันหรือไม่ ถ้าไม่เท่าทันมัน พังธรรมดาๆ พังธรรมดาเพื่อเตือนสติใจ ให้รู้จักสติปัญญาของเรา

ความผิดของคนอื่นเห็นทั้งนั้นนะ แต่ความผิดของตนไม่รู้จักมันไง ทุกคนขึ้นใจได้ ว่าเขาได้ทั้งนั้นนะ อีกสี่นิ้วชี้เข้าตัว ไม่มีสติสัมปชัญญะระลึกได้เลย ถ้ามันระลึกได้ขึ้นมามันเศร้าใจ

ครูบาอาจารย์เราทุกๆ องค์นะ ทำไมเราโง่ได้ขนาดนี้

คำว่า “โง่ได้ขนาดนี้” แสดงว่าเขาจับกิเลสในหัวใจของเขาได้ไง ถ้าจับกิเลสในหัวใจของเขาได้คือเขาเห็นพญามารท่ามกลางหัวใจของเขาไง ถ้าเขาเห็นมารๆ เขาจับต้องมารได้ไง มารที่อยู่ในหัวใจที่มันแวววาว ที่มันปกป้องไว้เพื่อคุ้มครองตัวมัน แล้วบีบปีศาจไฟจิตใจของเรา เห็นไหม

เราศึกษาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่ามันเป็นธรรมๆ นั้นมันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้นมันเป็นความจำ ความจำ กิเลสมันพลิกแพลงเอามาเป็นอาวุธของมันนะ

ธรรมดามันก็บีบปี้สไฟอยู่แล้วนะ มันเหยียบย่ำทำลายหัวใจของเรานะ แล้วเอาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นง้าวเป็นหอกทิ่มตำเข้าไปอีก โอ้โฮ! สองชั้นสามชั้นเลย มารทั้งนั้น

ถ้าเป็นธรรมๆ ธรรมมาจากไหน

ถ้าเป็นจริงเป็นจังของมันขึ้นมา มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ดุติ ฤดูกาล ฤดูฝน ฤดูหนาว อากาศมันเย็นมันหนาวเพราะอะไร เพราะความกดอากาศมันกระจายมา เวลาฤดูฝน มรสุมมันเข้ามา ฝนตก นี่ธรรมชาติ

ธรรมชาติเรายังต้องปกป้องตัวของเรา อุตุมันประกาศเลยนะ พืชไร่ให้รีบเก็บนะ เดี่ยวฝนตกนะ ถ้าฝนตกแล้วพืชไร่จะเสียหายหมดนะ พยากรณ์ล่วงหน้าเลย ข้าวก็เกี่ยวซะ ข้าวไม่เกี่ยวเดี๋ยวเน่าหมดละ นี่พยากรณ์อากาศเขายังรู้ได้ในธรรมชาติไง

แล้วกิเลสทั้งตัว กิเลสในใจของตนให้มันเหยียบย่ำทำลายอยู่อย่างนั้นแหละ กิเลสมันเอาง้าว เอาหอก เอาดาบ ฟาดฟันหัวใจของตน กิเลสมันพลิกแพลง เขาเรียกกิเลสบังเงา กิเลสบังเงานะ มันบอกมันบรรลุลหรรณ มันมีดวงตาเห็นธรรม มันเป็นธรรม

ตาแก่อยู่นั่นนะ สติสตั้งหายไปไหนก็ไม่รู้จัก นี่บรรลุลหรรณ

ถ้าเป็นจริงเป็นจังของเรา ถ้าเรามีสติมีปัญญาของเรา ปุณฺณ กัลยาณชน ปุณฺณคนหนา ทำสมาธิได้ยากมาก ถ้ากัลยาณชนๆ ใจ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นปวงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ถ้ามีสติปัญญาเท่าทันมัน มันสักแต่ว่าใจ

ฤดู ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูกาลของมัน มันเป็นฤดูกาล มันเป็นธรรมชาติของมัน

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราความรู้สึกนึกคิดในหัวใจของตน ถ้ามันมีสติปัญญาเท่าทันของมัน แล้วนะ มันจะมีฤทธิ์มีเดชขึ้นมาตรงไหน มันมีฤทธิ์มีเดชขึ้นมาเพราะเราไม่เท่าทันมัน เรามีฤทธิ์มีเดชเพราะว่าเราหลงใหลได้ปลื้มไปกับมัน มันมีฤทธิ์มีเดชขึ้นมาเพราะอะไร เพราะมันมีหอกมีดาบฟาดฟันในหัวใจของตน แล้วก็พลิกแพลง “บรรลุลหรรพ์” บรรลุลหรรพ์มาจากไหน

ทำความเข้าใจของใจเข้ามา ใจสงบระงับแล้วมันมีสติปัญญาเท่าทันมัน สิ่งที่มีฤทธิ์มีเดชในหัวใจของตนคือกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันมาด้วยความโลภ ความโกรธ ความหลง เวลามันโกรธขึ้นมามันก็แสดงฤทธิ์แสดงเดช เวลามันลุ่มมันหลง แหม! เคลิบเคลิ้ม หลับเลยนะ เวลามันหลง โอ้โฮ! มันปลิ้นมันปล้อน โอ้โฮ! หลงลื่นไปกับมันเลยละ ชับซ้อน

มันมาจากไหน นี่ไง ข้างสาร มันมาในรูปแบบใดละ

ถ้ามาในรูปแบบย่ำยี บีบบีบี่ไฟ เออ! อันนี้กิเลสนะ โอ้ย! ถ้ามันมาเป็นพรรคเป็นพวก มันเป็นพวกเป็นพ้อง โอ้โฮ! มันนุ่มนวนลน่ะ นี่มันเป็นกิเลสทั้งนั้นนะ

ข้างสาร ข้างสารจากภายนอก ข้างสารจากภายใน มันมีกำลังมากน้อยขนาดไหน มันน่ากลัวน่าเกรงขนาดไหน ถ้ามันน่ากลัวน่าเกรง เราอยู่ใกล้มัน เราต้องระมัดระวังทั้งนั้น

ดูสิ กองทัพข้าง กองทัพม้า เขามีแม่ทัพของเขา เขามีคนเลียงข้างของเขา เขามีคนดูแลของเขา ออกรบทัพจับศึก ข้าง ข้างศึก เท้าข้าง เขาต้องมีทหารคุมเท้าละ ๔ คน เพราะเขากลัวข้าศึกเขาจะมาฟันขามันไง เท้าข้างๆ ถ้าเขาฟาดฟันแล้วมันพาแม่ทัพของเราเข้าไปในวงล้อมของข้าศึกไม่ได้ไง

แม้แต่เท้าข้างเขายังต้องมีคนประกบเลย เขารักษา มีทหารรักษาเท้าละ ๔ คน

แล้วของเราละ มีแต่มันกระที่บเอา

ข้างสาร ข้างสารมันเป็นผลของวิญญู เขาเกิดเป็นสัตว์ ถ้าเป็นสัตว์ใหญ่ เวลาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ไม่ฆ่าสัตว์ใหญ่

เวลาสัตว์ที่มีคุณ ชาวไร่ชาวนาของเขา โคควายของเขาเวลาเสียชีวิต เขาไม่ตะต้อง เขาทำพิธีศพให้ด้วย แล้วฝังไว้ เขาไม่ตะต้องเลย เขาเคารพบูชาของเขาว่าเป็นสัตว์มีคุณ มีคุณกับ

เขา มีคุณกับครอบครัวของเขา มีคุณกับชีวิตเขา สัตว์มีคุณไง สัตว์มีคุณเขาไม่เบียดเบียน ไม่ทำลายเขา

ถ้าคนมีสติปัญญา เห็นไหม ข้างสารเป็นสัตว์ประจำชาติ เป็นสัตว์ที่คู่ชาติ เขาเชิดชูบูชาแล้วของเราละ

ของเรา เห็นไหม เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พญามาร พญามารเหมือนข้างสารที่ตกมันอยู่ในหัวใจของสัตว์โลก แต่เราไม่เข้าใจมันเอง เราไม่รู้จักดูแลมันเอง เราไม่รู้จักรักษาเอง

ถ้ารู้จักดูแลรักษา ก็ศึกษามามีความรู้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสนาของเรา สั่งสอนเอาไว้แล้ว สั่งสอนเอาไว้แล้วเราก็จำมาเต็มสมองเลย เต็มหัวเลย นักปราชญ์ราชบัณฑิตเลยละ แต่ไม่รู้ไม่เห็นนะ

เวลาภาคปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปริยัติมันไม่เสียหายอะไรหรอก เพราะปริยัติ ถ้าไม่มีปริยัติเลย ศาสนาจะส่งต่อกันมาอย่างไร ศาสนาส่งต่อมามีการศึกษาทางวิชาการ ทางโลก ศิลปวัฒนธรรมสองพันปีสามพันปีมา เขาศึกษาค้นคว้าขึ้นมาแล้วเขาแปลบปลื้ม เขาชื่นชม ชื่นชมขึ้นมาแล้ว แล้วในปัจจุบันนี้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาไม่ให้ชื่นชม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ฝึกหัดขึ้นมาในหัวใจของตน

ตั้งแต่ปริยัติ ปฏิบัติ เวลาปฏิบัติขึ้นมาให้มันทำเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา สติก็เป็นสติขึ้นมา เป็นตัวจริงสติ สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม มันเป็นธรรมๆ นะ

ถ้าเป็นความจำๆ นะ ก็เลสมันปลิ้นมันปล้อน มันพลิกมันแพลงไง มันปลิ้นมันปล้อน มันพลิกมันแพลงแล้วนะ ทุมมสากจุณา เอตมมุงคฺลุมุตตมํ

นักวิชาการเวลาได้เวลาแย้งกัน นั่นนะหมากัดกัน เวลาศึกษามาแล้วทฤษฎีมานะของตนก็บวกเข้าไป ทฤษฎีมานะของตนมีมากน้อยขนาดไหนก็ว่าของตนชอบธรรมๆ

มันจะชอบธรรมๆ ไปตรงไหน

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านปฏิบัติมาแล้วไง มันเป็นที่จิตเป็นนิสัยของคน ถ้าจิตของคนมันจิตอย่างนั้น มันทำความสงบของใจเข้ามาได้ มันเป็นประโยชน์ของมันขึ้นมา ถ้ามันไม่ใช่จิตนิสัยของเขา อบรมบ่มเพาะอย่างไรไปมันก็ไม่ได้ประโยชน์ ถ้ามันไม่ได้ประโยชน์

นั่นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะใช้กับใคร ประโยชน์กับใคร

ชิปปาปัญญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย ผู้ที่ปฏิบัติยากรู้ยาก ใจ เวลาปฏิบัติขึ้นมามันจะเป็นสมบัติของใคร สาธุ เป็นสมบัติของเขา ใจของเราทุกข์เจียนตาย ข้างสารมันกระที่บเอา จมฝ่าเท้ากิเลส

กิเลสเหี้ยมบ้าทำลายอยู่เนี่ย ไม่รู้จักว่าเป็นกิเลส สมอ้าง โอ้ย! บรรลุธรรม มันเป็นเรื่อง

มันเป็นธรรมอะไร จมดินอยู่นั่นละ

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมานะ คนที่มีสติปัญญาเขาพยายามทดสอบของเขา ตรวจสอบของเขา มันเป็นเรื่องเป็นจังหรือไม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ ความชอบธรรม ใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ ใจ เวลาเทวทัต เทวทัตแอบอ้าง “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชราคร่ำคร่าแล้ว เราจะปกครองสงฆ์ๆ เอง”

ปกครองสงฆ์ คำว่า “ปกครอง” เห็นไหม ดูในปัจจุบันนี้ กิ่งพุทธกาลศาสนาเจริญอีกคนหนึ่ง ฝ่ายปกครองๆ กฎหมายปกครอง การปกครองก็ปกครองให้อยู่ในศีลในธรรม แล้วในศีลในธรรมของใคร

เวลากรรมฐานๆ เจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ ท่านบอกเลย “เราไม่อยากเป็นหรรษา เจ้าคณะภาคแต่ที่เราเป็นๆ เราเป็นอยู่เนี่ย เราเป็นเพื่อคุ้มครองพระกรรมฐาน คุ้มครองผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติบุกเบิกมา”

แล้วเจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่นเอง หลวงปู่มั่นเป็นคนส่งไปเรียนเอง ส่งเรียนขึ้นมาในภาคปริยัติ เป็นภาควิชาการ เป็นการศึกษา

เคยอยู่กับหลวงปู่ฉันมา เคยเห็นกรรมฐานมา ท่านถึงรู้จักกรรมฐานไป

ฉะนั้น คำว่า “ปกครองคุ้มครอง” เพราะกรรมฐานเขาไม่มีโทษ เขาไม่ทำลายเสื่อมเสีย พระพุทธศาสนาหรอก แต่เขาฝึกหัด เขาจะปราบปรามกิเลสในใจของเขา ถ้าปราบปรามกิเลสในใจของเขา

ในภาคปริยัติๆ ต้องนุ่มนวล ต้องอ่อนหวาน

ไฉนนั้น ข้างสาร กิเลสมารูปแบบใดไป จะมาในรูปแบบพระกรรมฐานที่ไม่เอาไหน พระกรรมฐานที่ปฏิบัติแล้วทำสมาธิไม่เป็น ทำสมาธิไม่เป็น เสด็จวัตร ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา มันไม่รู้จัก ถ้ามันรู้จักขึ้นมา มันสิ่งที่มีค่าไป

โกได้พลอย โกไม่รู้จักรว่าพลอยมีคุณค่า ขอข้างสารเม็ดเดียวพอ ข้างสาร ๑ เม็ดมีคุณค่ามากกว่าพลอย ๑ เม็ด นี่ไง โกได้พลอยๆ มันไม่รู้จักรไป

สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม ถ้าสติธรรม สติธรรมมันมีของมันจริง มันมองมาที่ตัวเราแล้วแหละ เอ๊ย! เราเป็นพระนะมิ่ง แล้วเป็นพระปฏิบัติเสียด้วย เสด็จวัตรไป สมณสาธูป เอ๊ย! นี่มันพระปฏิบัติ นี่มันเป็นพระกรรมฐาน กรรมฐานจะผาดงเลย รูดงค์เลย ดันดันทำลายผาดงไปเลย นักรบ ข้างสารๆ ข้างสารกำลังหุตั้งแล้วนะ มันจะผาดงกิเลสนะ

เจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ ท่านเป็นลูกศิษย์หลวงปู่ฉัน หลวงปู่ฉันท่านนุ่มนวลขนาดไหน เวลา มันเข้มแข็ง มันเข้มแข็งด้วยสติด้วยปัญญาของเรา นี่ มันเข้มแข็ง เข้มแข็งที่ว่าอารมณ์ความรู้สึกที่มันบ่าบอคอแตกในใจนี้ ถ้าอารมณ์ความรู้สึกบ่าบอคอแตก สติปัญญามันทันหรือไม่

ไม่ใช่ว่า แหม! พอห่มผ้าสิกรักเข้าไป พระกรรมฐานนะ นักรบแล้ว ลุยแหลก

ไม่รู้จะไรแหลก

เสด็จวัตร สมณสาธูปแหลกลาญ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ ถ้าจะลุยแหลก ลุยแหลกในใจของตน ทำไมมันดีขนาดนี้ จิตทำไมมันดีขนาดนี้ จะทำความสงบของใจบ้าง มันสงบลงไม่ได้ ถ้ามันสงบลงไม่ได้ ปัจจัตตัง

สันติภูมิจิโกใจ เราอยู่เต็มอก เราห่มผ้ากาสาพัสตร์ ห่มผ้าสีกรัก เป็นพระกรรมฐาน แต่จิตทำไมมันไม่สงบละ จิตทำไมไม่อยู่กับเราเสียที

ข้างสารมันตื่นพราดๆ อยู่ในใจนะ ถ้าจะเป็นนักรบ สติมันต้องต่อสู้กันสุดฤทธิ์สุดกำลังอยู่ นี่ข้างสารตัวนี้มันตื้อนัก จิตมันวุ่นวายนัก

กิริยาภายนอก โอ้ย! นักรบ ข้างสาร ห่มผ้ากาสาพัสตร์ ผ้าสีกรัก ธงชัยพระอรหันต์ จะสู้กับกิเลส ส่งออกหมดเลย บ้าบอคอแตก

เวลาเราฟังคำพูดของหลวงตาพระมหาบัวท่านเทศน์ เวลาท่านชื่นชมเจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ เราไม่เคยเห็นท่านเลย เราไม่รู้จักท่านหรอก แต่ชื่นชมในคุณงามความดีที่ท่านคุ้มครองดูแลคณะสงฆ์ ปกครองสงฆ์ คุ้มครองให้สงฆ์ได้ปฏิบัติ

แล้วคนภาคปฏิบัติ ให้อีกว่านักรบๆ นักรบๆ เอ็งจะไปรบกับใคร เชอ โง่ จะไปรบกับใคร จะไปโอเวอร์ จะไปแสดงตัวแสดงตนกับสังคม เขาจะรู้อะไรกับเอ็ง

ธรรมและวินัย ศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรมในหัวใจอันนั้นต่างหาก นี่ไง คุณธรรมมันอยู่ที่คุณงามความดี อยู่ที่สติ อยู่ที่ปัญญาที่เอ็งจะทวนกระแสกลับเข้ามาในใจของตน

แล้วท่านเจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ ท่านรู้ท่านเห็น ท่านอยู่กับฝ่ายปกครอง ท่านอยู่กับการปกครอง ปกครองคือสังคม ปกครองคือมนุษย์ บริษัท ๔ ปกครองคือปกครองทั้งพระทั้งโยม ปกครอง แล้วพระกับโยมที่เวลาเผยแผ่ธรรม ในการประพฤติปฏิบัติ มันไฟต์กัน มันมีปัญหาอะไร มากน้อยขนาดไหน แล้วความรู้ความเห็นต่างๆ มันร้อยแปดพันเก้าไป

ทางโลกบีบบีบบีบ โลกามิส ความชื่นชมของสังคม มันเป็นเรื่องบ้าบอคอแตกทั้งนั้นนะ มันบ้าบอคอแตกมาจากไหน มันบ้าบอคอแตก

เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน ท่านไม่สนใจกับเรื่องบ้าบอคอแตกอย่างนี้เลยนะ เวลาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาที่คุณธรรมขึ้นมาในหัวใจ ข้างสาร เขา มันอยู่ เอาใจของตนอยู่ได้ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ข้างสารที่มันฟาดงวงฟาดงากลางหัวใจของคน มันสงบตัวลงด้วยสติธรรม ด้วยคำบริกรรม ด้วยปัญญาอบรมสมาธิ

ข้างสารที่สงบ ข้างสารที่ได้ฝึกดีแล้ว แม่ทัพนายกองเขาฝึก ข้างฝึกม้า เป็นกองทัพข้าง กองทัพม้า เขาทำประโยชน์กับชาติ เขากู้ชาติ เขาคุ้มครองชาติ

จากการเขาฝึกหัดสัตว์ป่าให้มันมีวินัยของมัน ให้รู้การบุก การรุก การรับ การถอย นี่ใน การรบทัพจับศึก ถ้าหัวใจของตน ข้างสารตกมันที่อยู่ท่ามกลางหัวใจของปฤชน เรามีสติเรามี ปัญญาคุมครองดูแล เรามีสติปัญญา เห็นไหม สมณสาธูป สิ่งที่ดีจริงๆ ไป ถูดงค์ไปเพื่อหาหัวใจ ดวงนี้

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาไป เกิดมาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระ เป็นพระปฏิบัติ เวลาปฏิบัติ ถูดงค์ไป เจียนอยู่เจียนตายก็เพื่อความสงบระงับของใจนี้

ถ้าสงบระงับของใจนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่ที่โคนต้นโพธิ์ ครูบา อาจารย์มีความสงบระงับที่โคนต้นไม้ไผ่ ท่านมีความสุขจากโคนต้นไม้ไผ่ มีคุณธรรมโคน ต้นไม้ไผ่ ใจมันระลึกลึถึง มันชอบบุญชอบคุณ นี่กัตถัญญกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี คนที่ดี คนที่เขามีอำนาจวาสนา เขาได้ดื่มน้ำ ได้รับความร่มเย็นจากหลังคาที่ไหน มีความร่มเย็นเป็นสุข จากที่ไหน เขาจะระลึกถึงบุญถึงคุณไป

ข้างสารที่มันเข้ารูปเข้ารอย พอจิตสงบระงับแล้ว ที่มันสงบระงับเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิต สงบไม่มีใจ ถ้าจิตสงบระงับแล้ว กองทัพข้าง กองทัพม้าจะกู้ชาติ มันจะกู้ชาติมันนะ ภาพชาติ ภาพ ชาติของจิตดวงนั้นใจ จิตดวงนั้นจะจับข้างป่า

ป่าเถื่อน พระป่า ป่าราบเลย

มีคำปริกรรม ปัญญาอบรมสมาธิ กิเลสจะศิโรราบ ความศิโรราบ ราบลงกับหัวใจของตน หัวใจของตนเป็นอิสระ เห็นไหม

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หัวใจของสัตว์โลกมันมีข้างสารตกมัน ท่ามกลางหัวใจ นั่นคือพญามาร มารอยู่ที่ท่ามกลางหัวใจของสัตว์โลก แล้วไม่มีใครดูแล ไม่มีใคร ศึกษา ไม่มีใครค้นคว้า จะปริยัติเรียน ๙ ประโยคก็เรียนมาเถอะ เรียนมาแล้ว มันมันภาคความจำ ไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็นภาคความจริงเลย

ถ้าภาคความจริง เรามีสติมีปัญญาจะต่อสู้กับมันนะ มันจะไปไหน ไม่ไป มันจะกิน ไม่กิน มันจะนอน ไม่นอน สู้กับมันคือสู้กับกิเลส สู้กับกิเลสในใจนี้ด้วยสติยับยั้งมัน ด้วยคำบริกรรมของ มัน

เวลามันสงบตัวลง เห็นไหม สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตที่มันสงบระงับขึ้นมา

มันสงบระงับมาจากอะไร

ไฉนมันแค่สมาธิ ทำความสงบของใจ

พระกรรมฐานทำสมาธิไม่เป็น แปลก แหม! โลกของเรานี้กรบๆ นะ ลูกศิษย์หลวงปู่มนัสนี้ นักรบทั้งนั้นเลย มีคุณธรรมในใจ เฮ้ย!

เจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ หลวงตาพระมหาบัว ท่านอยู่ในท่ามกลางครอบครัวของกรรมฐาน ท่านรู้ ถ้าทำสมาธิเป็น จิตมันสงบระงับ มันเคารพธรรม มันเคารพครูบาอาจารย์ มันเคารพสิ่งที่ ถูกต้องชอบธรรม

เด็กมันทำถูกก็ว่าถูก ผู้ใหญ่ทำผิดต้องผิด ไม่ใช่เด็กมันทำถูก ผู้ใหญ่ทำผิด ว่าผู้ใหญ่ถูก ไม่ใช่

ถ้ามันเป็นธรรมๆ มันเป็นธรรมออกมาจากหัวใจดวงนั้น ถ้าหัวใจดวงนั้นเป็นธรรมขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้ ถ้าทำความสงบของใจให้ได้ สาธุ

ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เป็นศาสดาจริงๆ ไม่ใช่ตีตัวเสมอ นะ ไม่ใช่อดเก่งนะ ไม่มีใครหรอกที่จะมาอดเก่งแล้วดีไปกว่าครูบาอาจารย์ ดีกว่าองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในสามโลกธาตุนี้ไม่มี ไม่มีหรอก แล้วไอ้ข้าพเจ้าอย่างเราจะไปอดเก่งตีตนเสมอ มันเป็นไปได้

ฉะนั้น สิ่งที่เราบูชา ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภาคปริยัติจริงๆ แต่มันสงบ มันสงบของเรา มันจะตายอยู่ที่นี่ แล้วมันสงบ พระพุทธเจ้าก็สาธุ แต่ใจเรามันเป็น มันคนละเรื่อง มันเป็น บั๊จตั้ง สันติภูมิโกใจ เวลาปัญญามันเกิด เห็นไหม เวลาปัญญามันเกิด พอมันเกิดขึ้นมา นี่ไง นี่ภาคปฏิบัติ

แล้วภาคปฏิบัติๆ ไม่ใช่ปฏิบัติแล้วจะดี้อ่าน จะอวดดี จะฟาดวงฟาดงา ไม่ใช่

สาธุ ธรรมและวินัยเป็นศาสดา ศาสดานี้สาธุ ทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น กราบอยู่ทุกวันนี้ กราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เงิ เวลาสวดมนต์ นะโม ตัสสะเลย นะโมเลยนะ เคารพบูชา ถ้าไม่เคารพบูชาจะไม่ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ถ้าไม่เคารพบูชาจะไม่ได้สละชีวิตมาเพื่อประพฤติปฏิบัติ

คนเกิดมามีสิทธิเสรีภาพ จะทำอะไรก็ได้ เสียสละสิทธิเสรีภาพความเป็นฆราวาสมาบวช เป็นพระ บวชเป็นพระเพราะมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา ตั้งใจจะประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นความเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของตน นี่ข้อเท็จจริง แล้วมันจะไปบลบลู ไปตีตัว มันเป็นไปไม่ได้ แต่มันข้อเท็จจริงว่า ธรรมและวินัยเป็นศาสดา

สติไม่มี สมาธิไม่มี ปฏิบัติธรรมทำความสงบของใจไม่ได้ มันจะรู้จักอะไร มันก็รู้จักแต่ภาคความจำทั้งนั้น ภาคความจำทั้งนั้น เห็นไหม ข้างสาร ข้างสารที่ตกมันอยู่ในท่ามกลางหัวใจ มันฟาดวงฟาดงาใจ อันนี้พระพุทธเจ้าสอนผิด

โอย! มันแทงใจ

พระพุทธเจ้าสอนผิด ความถูกมันต้องเป็นอย่างนี้

โอยโอย! มันสะเทือนใจ สะเทือนใจมากนะ พระพุทธเจ้าสอนผิดเชียว

ข้างสารนะ มันฟาดวงฟาดงานั่นนะ มึงยังไม่วู้ สมาธิยังทำไม่เป็น

ถ้าสมาธิทำเป็น มันเศร้าแล้วละ

พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนะ มันจะจัดกระบวนการความคิด เริ่มต้นจากพุทธะ เริ่มต้นจากหัวใจเราเข้ารูปเข้ารอย ถ้าเข้ารูปเข้ารอย สัมมาสมาธิ จิตตั้งมั่น จิตมีกำลัง จิตเข้าสมาธิได้ สัมพล่น ฟลุคได้เป็นครั้งเป็นคราวเท่านั้นนะ ฟลุคได้เป็นครั้งเป็นคราว สัมพล่นเป็นครั้งเป็นคราว ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันจัดรูปแบบกระบวนการเหตุไม่ได้

ถ้ามันจัดรูปแบบกระบวนการเหตุนะ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันได้เพราะอะไร

อ้อ! สติมันตั้งอย่างนี้เนาะ เราพุทโธๆ อย่างนี้ ถ้ามันแฉลบ นี่ไง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเหตุเราจัดกระบวน จัดรูปเหตุที่ตั้งถาม สมาธิมันจะไปไหน

ชำนาญในวสี เห็นไหม คนที่เขามีความชำนาญ หลับตาทำยังได้เลย คนชำนาญในงาน ล้างถ้วยล้างจานเอามือลูบๆ สะอาดแล้ว ใส้เราถูเกือบตายนะ เช็ดแล้วเช็ดอีก ใส้โฮ! แม่งคลักเลย ไม่สะอาดสักที ใส้คนชำนาญเขาหมุนๆ ผัวะ! เสร็จแล้ว

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

สมาธิทำไมไม่เป็นเพราะมันไม่มีเหตุไม่มีผล มันเลยโต้แย้ง มันเลยพาออกนอกกลุ่มนอกทาง ข้างสาร ข้างสารตกมันในหัวใจของปุถุชน มันฟาดวงฟาดงา แล้วมันฟลุก มันสั่นหล่น มันจินตนาการ พระพุทธเจ้าสอนผิด

เศร้า เศร้าจริงๆ เศร้ามากๆ ด้วย มันเป็นเรื่องที่ไร้สาระ มันเป็นเรื่องที่แสนจะกระอัก กระอ่วน มันเป็นไปได้อย่างไร

แต่ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราบวชเป็นพระไง ฟังธรรมๆ ฟังธรรมฟังตาม ข้อเท็จจริง แล้วหัวใจเราเป็นจริงไหม ถ้าหัวใจเราเป็นจริงขึ้นมา เอาข้อเท็จจริงนั้นแหละ ข้อเท็จจริงนั้นนะ ผู้เทศน์เทศน์จากใจ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจอีกดวงหนึ่ง จัดให้หายท้องไปเลย ถ้ามันไม่จริงให้มันหายท้องไปเลย

แต่มันไม่จริงมาตั้งแต่ต้นไง ถ้ามันจริงมาตั้งแต่ต้น เริ่มต้นจากตรงนี้ ข้างสารที่ตกมันอยู่ในหัวใจของสัตว์โลก แล้วมันสงบลงอย่างไร ถ้ามันสงบลงนี้สัมผัสสมาธิ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า สมาธิยังทำกันไม่เป็น

พระกรรมฐานนี้แหละสมาธิทำไมไม่เป็น บรรลุธรรมทั้งนั้นนะ บรรลุธรรมเลย บรรลุธรรมโดย ข้างสารไง ฟาดวงฟาดงาไปตลอด เวลาไปแล้ว ใส้โฮ! ทางนี้โล่งหมดเลย มันเอางวงมันฟาด หมดเลย พระพุทธเจ้าสอนผิด หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นสอนนอกกลุ่มนอกทาง ครูบาอาจารย์ตัวเองไร้ สาระเลย ใจเฝ้าแต่ตุ่น ตัวเองยอเยียม

มันเอามาจากไหนนะ

นี่ไง แต่ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง ข้างสารตกมันท่ามกลางหัวใจของสัตว์โลก ใครทำความสงบ
 ของใจของตัวเองได้ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วชำนาญในวสี ถ้าชำนาญในวสี ทำความสงบได้
 บ่อยครั้งเข้า พอบ่อยครั้งเข้าจนมีกำลัง เพราะอะไร

โลกียะกับโลกุตตระ ปากเปียกปากแฉะ กะล่อนกันอยู่นั่นละ สัมมาสมาธิแล้วยกขึ้นสู่
 วิปัสสนาไม่ได้ จะไม่รู้จักรภาวนามยปัญญา

ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ไม่ใช่เกิดจากการจบ ๙ ประโยค ๑๐
 ประโยค ไม่ใช่ปัญญาจากนักวิชาการ จากผู้รู้ได้รางวัลโนเบลด้วย ไม่มี

ภาวนามยปัญญาเกิดจากสัมมาสมาธิ คือ สมาธิ ปัญญา

คือ สมาธิ ปัญญา ปัญญาอันนั้นจะเป็นภาวนามยปัญญา

ข้างสารที่มันตกมัน มันกระที่บราบเรียบไปหมด ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน เป็นสมบัติของ
 ใจดวงนั้นเลย ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามาจนชำนาญในวสี ชำนาญในการรักษาสมาธินี้ไง ชำนาญ
 ในการรักษาสมาธิมันเป็นสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

แล้วถ้าสมถกรรมฐาน สัมมาสมาธิเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็น
 จริง ถ้าตามความเป็นจริง เห็นโดยข้อเท็จจริง เห็นปัจจัยตั้ง สันติภูมิจากใจดวงนั้น จากพุทธะ
 นั้น จากจิตดวงนั้น จากจิตที่ข้างสารตกมันกระที่บพญามาร เขี่ยบยับบี้บีสไฟนั่นละ แล้วทำ
 สมาธิไม่เป็น แล้วก็เคลิบเคลิ้ม “บรรลุมรรค” ไม่ต้องมีขณะ พวกเราไม่ต้องมีขณะก็ได้” นี่ไง ไม่มี
 ขณะก็ได้

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ อริยสัจ

ไม่มีขณะ มึงจะเอาอะไร เป็นศาสดาใหม่ใช่ไหม แล้วอ้างทำไมว่าเป็นชาวพุทธ แล้วอ้าง
 ทำไมว่าเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน แล้วอ้างทำไมว่าเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น เป็นลูกเป็นหลานหลวงปู่
 มั่น อ้างทำไม มึงก็ตั้งศาสนาใหม่สิ ตั้งกรรมฐานของมึงเลย มันไม่เห็นมีสักคนที่ยอมรับความจริง

มันไม่จริงใจ เพราะมันไม่จริง นี่ข้างสารที่ตกมัน แล้วกระต๊อบเหยียบย่ำทำลาย จมปลักอยู่ในภวาสวะ ในภพ ในหัวใจของตน กิเลสยั้มเลย พญามารบอก ญ่ไม่ต้องทำอะไรเลยนะ พวกนี้มันทะเลาะกันเอง

กิเลสมันยังไม่ได้ออกฤทธิ์เลยนะ เออ! มันทะเลาะกันเอง ในหัวใจมันทะเลาะกันเอง เออ! ยังไม่ได้ปฏิบัติเลย ยังทำสมาธิไม่เป็นเลย มันทะเลาะเบาะแว้งกันเอง มันศิริโรราบจากภายใน มันศิริโรราบจากใจของมันเอง มันทำความสงบของใจของมันเป็นไม่ได้

ถ้ามันทำความสงบของใจมันได้นะ ศีล สมาธิ ปัญญา

ทำความสงบของใจเกือบเป็นเกือบตาย ถ้าเกือบเป็นเกือบตาย เขาก็จะรักษาศีล ค้มครองดูแลของเขาเพื่อการเข้าสู่สมาธิให้มีความชำนาญมากขึ้น พอมีความชำนาญแล้ว ถ้ามันเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงนั้นนะ เห็นสติปัฏฐาน ๔ มันเห็นเลย ข้างสารที่ตกมันมันเป็นอย่างไร ข้างสารที่มันสงบเสงี่ยมเป็นอย่างไร ข้างป่า ข้างบ้านไง แล้วข้างเขาควบคุมดูแลอย่างไร กองทัพข้าง กองทัพม้าออกรบทัพจับศึกอย่างไร

ในสมัยปัจจุบันนี้ไม่ใช่ มันเป็นปางข้าง ให้ฝรั่งมานั่ง เอาเงินจากฝรั่ง ข้างเศรษฐกิจเป็นเงินเป็นทอง นี่เวลาโลกเจริญไง มันก็เป็นเรื่องธุรกิจ มันเป็นเรื่องโลก

แต่เรื่องกิเลสเป็นนามธรรม กิเลสเป็นนามธรรม แสดงธรรมๆ ธรรมาธิฐาน เปรียบเทียบรูปแบบของมันว่ามันแสดงตนแสดงตัวอย่างนั้น มันเปรียบออกมาเป็นข้างสาร

นี่ไม่ใช่ว่าข้างสาร เดี่ยวเราไปจับข้างฆ่าให้หมดเลย ข้างประเทศไทยฆ่าแม่งหมดเลย กิเลสไม่มีในประเทศไทย กิเลสในประเทศไทยไม่มีแล้วเพราะข้างมันตายหมด

ธรรมาธิฐาน โดยธรรม ความเป็นธรรม แต่กิเลสมันบีบปี้ไฟไฟในหัวใจของแข็งนั้นนะ กิเลสนะ กิเลสตั้งข้างสารที่ตกมันอยู่ในหัวใจของสัตว์โลก

แค่ทำความสงบของใจได้ ข้างสงบเสงี่ยม ข้างที่ดีงาม จะทำสิ่งใด เห็นไหม ศีล สมาธิ ปัญญา ภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นมา มันจะรู้จักภาวนามยปัญญา

ไม่ใช่ที่ชี้เท่อยู่อย่างนี้ แหม! นักปราชญ์ราชบัณฑิต แหม! ปัญญาปรัตเบรื่อง ไม่มีอะไร
เป็นขึ้นเป็นอันเลย สมภารก็ทำไม่เป็น ปัญญาก็ไม่ได้เป็นขึ้นเป็นอัน

กรรมฐานอยู่ที่ไหนวะ กรรมฐานมันจะกุดจะด้วนไปไหน กรรมฐานกุดด้วน ไม่มีใครสืบ
ต่อ จากอำนาจวาสนา จากการกระทำที่ไม่ได้มรรคได้ผล เอวัง